

Затверджено
Радою при директорів
ДНПБ України
ім. В.О. Сухомлинського
від 26.12.2006 р.
Протокол № 12

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МЕРЕЖІ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ТА АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЕРЖАВНОЮ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЮ БІБЛІОТЕКОЮ УКРАЇНИ ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (далі – Бібліотеки) відповідно до Закону України “Про бібліотеки і бібліотечну справу”, постанови Кабінету Міністрів України “Про створення Державної науково-педагогічної бібліотеки України”¹, “Статуту Державної науково-педагогічної бібліотеки України”², „Положення про мережу освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та АПН України”³ (далі МОН України та АПН України), виконує функції всеукраїнського науково-дослідного координаційного та науково-методичного та організаційного центру бібліотек освітянської галузі України.

1.2. Бібліотека здійснює науково-методичне забезпечення освітянських книгозбірень відповідно до чинних законодавчих актів України у бібліотечній справі та освіті, постанов Уряду, наказів та розпоряджень МОН України та АПН України, єдиної системи стандартів з інформації, бібліотечної справи і бібліографії, а також Статуту ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, „Положення про мережу освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та АПН України”, даним Положенням, поточними й перспективними планами діяльності Бібліотеки.

¹ Постанова КМ від 30 жовтня 1999 року № 2018.

² Статут затверджено Президією АПН України 19.02. 2004 р. (Протокол №1-7/2-26).

³ Положення затверджено спільним наказом МОН України та АПН України від 30.05.2003 р. №334/31.

1.3. Науково-методичне забезпечення діяльності освітянських бібліотек здійснюється у взаємодії з обласними та міськими управліннями освіти і науки, Львівською обласною науково-педагогічною бібліотекою, Миколаївською науково-педагогічною бібліотекою, бібліотеками Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти АПН України та обласних (міських) інститутів післядипломної педагогічної освіти⁴.

1.4. Співробітництво з бібліотеками інших систем і відомств щодо науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек здійснюється на підставі договорів про співпрацю.

1.5. Зміст та основні напрями науково-методичного забезпечення визначається стратегією розвитку Бібліотеки та мережі освітянських бібліотек МОН України та АПН України.

II. ГОЛОВНА МЕТА, ПРИНЦИПИ І ФУНКЦІЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1. Головною метою науково-методичного забезпечення мережі освітянських бібліотек є сприяння удосконаленню їх діяльності, упровадження інноваційного досвіду в практику їх роботи, підвищення професійного рівня працівників освітянських бібліотек шляхом забезпечення усіх напрямків, процесів, форм і методів бібліотечної роботи відповідним інформаційним супроводом, аналітичним вивченням і рекомендаціями.

2.2. Науково-методичне забезпечення бібліотек освітянської галузі України базується на принципах:

- *Науковості* (рішення і рекомендації мають бути науково обґрунтованими, експериментально перевіреними, базуватися на новітніх досягненнях бібліотечної теорії);
- *Актуальності* (рішення і рекомендації мають відповідати сучасним тенденціям розвитку вітчизняної і світової бібліотечної справи);

---

⁴ Зазначені бібліотеки відповідно до „Положення про мережу освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та АПН України” виконують функції науково-методичних центрів бібліотек освітянської галузі.

- *Конструктивності* (надання рекомендацій, які є реальними для впровадження);
- *Активності* (методичні центри мають ініціативно впливати на роботу бібліотек мережі шляхом методичних рекомендацій, інформації про результати НДР і передовий бібліотечний досвід);
- *Рекомендаційності* (відсутність обов'язкового, директивного характеру рішень);
- *Диференційованого підходу* (урахуванні специфіки типів і видів бібліотек мережі, освіти і практичного досвіду працівників цих бібліотек, умов, в яких функціонує бібліотека);
- *Безпосереднього зв'язку з бібліотеками* (науково-методичне забезпечення має базуватися на безпосередньому вивченні роботи бібліотек мережі, наданні їм допомоги на місцях);
- *Оперативності* (своєчасне виявлення недоліків в роботі бібліотек мережі та надання їм консультативно-методичної допомоги);
- *Систематичності* (забезпечення планомірної допомоги бібліотекам мережі).

2.3. Основними функціями науково-методичного забезпечення є:

- *Інформаційна* (своєчасне й повне бібліографічне та фактографічне інформування бібліотекарів про досягнення сучасної бібліотечної теорії і практики, а також новації у бібліотечній справі);
- *Педагогічна* (підвищення кваліфікації і перепідготовка бібліотекарів, сприяння їх безперервній освіті);
- *Організаційна* (забезпечення консультативно-інформаційної та практичної допомоги бібліотекарям у реалізації методичних рекомендацій);
- *Науково-дослідна* (вивчення та узагальнення бібліотечної практики, експериментальна робота в бібліотеках мережі).

III. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ЗМІСТ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

3.1. Стратегію науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек визначає Бібліотека спільно з Бібліотечно-інформаційною радою при Президії АПН України та Науково-методичної ради з питань удосконалення діяльності освітянських бібліотек України, створеної при ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського.

3.2. Основними напрямками науково-методичного забезпечення діяльності освітянських бібліотек є:

- Розробка організаційно-управлінської документації;
- Аналітично-прогностична діяльність (аналіз стану та виявлення тенденцій розвитку як окремих типів і видів освітянських бібліотек, так і мережі освітянських бібліотек);
- Науково-дослідна діяльність;
- Консультативно-методична допомога бібліотекарям освітянських книгозбірень;
- Інноваційна діяльність (пошук, розробка та використання інновацій які сприяють підвищенню ефективності і якості діяльності освітянських бібліотек);
- Підвищення кваліфікації (проведення в рамках організації безперервної освіти працівників освітянських бібліотек заходів, спрямованих на підвищення їх професійного рівня).

3.3. Для реалізації основних напрямів науково-методичного забезпечення Бібліотека:

3.3.1. Розробляє статuti, положення, правила, інструкції, норми тощо для освітянських бібліотек різних типів і видів;

3.3.2. Готує інструктивно-методичні матеріали з актуальних питань діяльності освітянських бібліотек;

3.3.3. Бере участь у розробках державних програм з питань діяльності освітянських бібліотек;

3.3.4. Аналізує розвиток і стан діяльності освітянських бібліотек різних типів і видів та прогнозує їх подальший розвиток;

3.3.5. Готує та оприлюднює у збірниках наукових праць та фахових професійних виданнях матеріали про діяльність бібліотек освітянської галузі;

3.3.6. Здійснює наукові дослідження з актуальних питань бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, книгознавства та інформаційної діяльності

3.3.7. Забезпечує організаційну і методологічну допомогу у проведенні в бібліотеках освітянської галузі наукових, соціологічних та маркетингових досліджень з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, книгознавства та інформаційної діяльності;

3.3.8. Створює систему методичних видань, яка охоплює усі напрями діяльності освітянських бібліотек. З цією метою готує, затверджує на Раді при директорові ДНПБ України ім. В.О. Сухомлиського і розповсюджує серед освітянських бібліотек:

3.3.8.1. Методичні посібники (практичні посібники, методичні листи, методичні розробки);

3.3.8.2. Інструктивно-методичні посібники (інструктивно-методичні матеріали, методичні рекомендації);

3.3.8.3. Навчально-методичні посібники (плани і програми курсів підвищення кваліфікації, семінарів, практикумів, навчально-методичних матеріалів до занять з підвищення кваліфікації);

3.3.8.4. Інформаційні посібники (інформаційні листи, інформаційні бюлетені, тези доповідей і повідомлень, зведені плани);

3.3.8.5. Матеріали з популяризації кращого бібліотечного досвіду (брошури та збірники про досвід роботи освітянських та інших книгозбірень);

3.3.8.6. Бібліографічні посібники (інформаційні та рекомендаційні покажчики, огляди методичних видань, рецензії на методичні видання);

3.3.8.7. Видання комплексного характеру (методико-бібліографічні посібники, бібліотечні збірники (бюлетені)).

- 3.3.9. Надає працівникам освітянських бібліотек консультації та довідки з питань організації та удосконалення діяльності освітянських бібліотек;
- 3.3.10. Впроваджує в практику роботи освітянських книгозбірень бібліотечні інновації;
- 3.3.11. Сприяє створенню комп'ютерної бібліотечної мережі освітянської галузі та впровадженню сучасних інформаційних технологій в практику їх роботи;
- 3.3.12. Формує бази даних з питань науково-методичної та науково-дослідної роботи бібліотек України та інших країн;
- 3.3.13. Налагоджує систему підвищення кваліфікації бібліотечних працівників освітянських бібліотек;
- 3.3.14. Створює систему науково-методичних документів у забезпеченні підвищення кваліфікації працівників бібліотек освітянської галузі України;
- 3.3.15. Формує інформаційний ресурс з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, книгознавства та інформаційної діяльності;
- 3.3.16. Організовує та проводить науково-практичні конференції, семінари, наради, круглі столи, тренінги з актуальних проблем діяльності бібліотек освітянської галузі;
- 3.3.17. Організовує і проводить Науково-методичну раду з питань удосконалення діяльності освітянських бібліотек України, створеної при ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського.
- 3.3.18. Висвітлює діяльність Бібліотеки з науково-методичного забезпечення бібліотек освітянської галузі на веб-сайті Бібліотеки.

IV. УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК МОН УКРАЇНИ ТА АПН УКРАЇНИ

4.1. Загальне керівництво науково-методичним забезпеченням діяльності освітянських бібліотек здійснює директор Бібліотеки.

4.2. Для налагодження координації та для вирішення проблемних питань щодо функціонування мережі освітянських бібліотек України функціонують Бібліотечно-інформаційна рада при Президії АПН України та Науково-методична рада з питань удосконалення діяльності освітянських бібліотек України, створена при ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського.

4.3. Відділ наукового і прикладного бібліотекознавства здійснює науково-методичні і координаційні функції управління мережею освітянських бібліотек МОН України та АПН України і діє в тісному взаємозв'язку з іншими відділами Бібліотеки.

4.4. Наукові відділи Бібліотеки здійснюють науково-методичне забезпечення освітянських бібліотек в межах своєї компетентності.

4.5. Наукові відділи Бібліотеки щорічно подають пропозиції з науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек у відділ наукового і прикладного бібліотекознавства для внесення їх у Зведений план науково-методичної діяльності Бібліотеки, який затверджується директором Бібліотеки.

4.6. Наукові відділи Бібліотеки несуть відповідальність за якісне науково-методичне забезпечення свого напрямку діяльності.

4.7. Звіти про результати науково-методичного забезпечення відображаються у загальному звіті Бібліотеки про наукову діяльність.

V. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК МОН УКРАЇНИ ТА АПН УКРАЇНИ

5.1. Бібліотека узгоджує з МОН України та АПН України питання щодо діяльності бібліотек освітянської галузі.

5.2. Бібліотека сприяє участі освітянських бібліотек у бібліотечних об'єднаннях та асоціаціях.

5.3. Бібліотека здійснює міжнародні контакти з педагогічними бібліотеками світу.

5.4. Бібліотека співпрацює з бібліотеками-методичними центрами інших систем і відомств.

5.5. Відділ наукового і прикладного бібліотекознавства організовує участь фахівців Бібліотеки у вивченні діяльності вітчизняних освітянських бібліотек та бібліотек інших країн, у заходах з підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників освітянських бібліотек України, наданні їм методичної і практичної допомоги тощо.

5.6. Довідки, інформаційні та методичні матеріали, підготовлені фахівцями Бібліотеки з питань науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек, зберігаються у Відділі наукового і прикладного бібліотекознавства.